

Uitgegeven door
Gebr. TERLAAK
 Verantw. v.d. Red.
 Drs. N. Sirefflan
 Redactie en adm
 Oranjestad, 13,
 telf. 171
 Agenten:
 Holl.-B.: Mevr. L. eu-
 wenburgh, p.a. Bloem-
 menhandel "Yvonne"
 Ifar: Bakke "Braun"
 Manokwari:
 Hr. Krahnert.

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

3e JAARGANG NO. 261

ZATERDAG 11 NOVEMBER 1961

Abonnementenprijs	
Bij vooruitbetaling	f 6,- per maand
	16,- per kwartaal
Postabonneementen	
	f 7,50 per maand
	f 20,50 per kwartaal
Advertentie tarieven	
	f 0,40 per mm. Bij contract (tenminste 1000 mm) f 0,36 per mm. Familieberichten f 0,32 per mm

UNO-debat over Westelijk Nieuw-Guinea

Soebandrio dreigt openlijk met geweld

New York -- Indonesië heeft in de Algemene Vergadering van de UNO verklaard, dat als de Verenigde Naties instemmen met de Nederlandse plannen voor West Nieuw Guinea, dit inhoudt dat Indonesië het recht heeft om de Nederlanders met geweld te verdrijven uit dat gebied. Dit zou dus oorlog betekenen tussen twee soevereine staten. Minister Soebandrio verklaarde, dat dit geen bedreiging was en geen sabelgekletter. „Dit zijn de naakte feiten en de conclusie waartoe zij kunnen leiden“.

Maar een nader onderzoek van deze „schijnbaar onsmoedigheid van Nederland leidt ons riddelijk tot een conclusie, die volkomen verschilt van die welke de Nederlands minister mr. J. M.A.H. Luns gisteren in de Algemene Vergadering heeft ontvouwd. Minister Luns zei toen dat het voorstel uniek en nieuw was“.

De onafhankelijkheid van Indonesië aldus minister Soebandrio, is niet het gevolg geweest van een edelmendig eerste de beste van de Nederlanders. Wij hebben ontberingen geleden tijdens de Japanse bezetting, maar wat de Japanners daarin meeblijkt tot slechts een kleine kwelling, vergeleken met de wreldheid van Nederland.

Zelfs nadat Nederland de onafhankelijkheid van Indonesië erkend had, ze vervolgde minister Soebandrio, zijn de Nederlanders doorgegaan met hun koloniale politiek van ondermijning gericht tegen de jonge republiek.

PERSOONLIJKE AANVAL

Minister Soebandrio sprak voorts over „de heftig anti-Indonesische gevoelens van de Nederlandse minister van buitenlandse zaken. Minister Luns zal „elke gelegenheid tot het uiterste benutten om Indonesië en het Indonesische volk te vernederen“, aldus Soebandrio. „Ik geloof dan ook dat de heer Luns zich moet schamen over zijn verklaring inzake de nieuwheid van Nederlands langeloze dekolonisatie als hij geconfronteerd wordt met zijn eigen daden in het recente verleden“.

Als de heer Luns werkelijk zo edelmoedig en progressief is, waarom voert hij zijn voorstel dan niet uit met betrekking tot de Nederlandse koloniën Curaçao en Suriname, die elke minuut hun bevrijding uit de slavernij verbriden, aldus minister Soebandrio. Minister Soebandrio zei van mening te zijn, dat Nederland tot zijn nieuwe keers was gedwongen door de grenzenloze nationale kracht van Indonesië en door de druk van de wereldopinie. Toen in Nederland het klimaat gunstig werd voor een overdracht van het bewind nam het aantal inwoners van West Irian dat werd verdreven toe aldus de Indonesische minister.

„In de algemene besprekingen heb ik er reeds op gewezen, dat het aantal

vluçhtelingen per maand ongeveer honderd bedraagt.

„Ik moet hierop thans terug komen. Toen ik in oktober naar Djakarta terugkeerde en een tussenlanding in Singapore maakte, had ik een ontmoeting met honderd vluçhtelingen die per schip van West Irian naar Djakarta gingen. Thans is opnieuw een schip met meer dan duizend personen op weg naar Djakarta.“

De Indonesische minister schilderde de situatie in het gebied bevoerdigd door de Nederlandse regering, die volgens hem door de Nederlanders in Nieuw Guinea worden gebruikt.

COMPROMIS

„Wanneer Nederland belang heeft bij een regeling met Indone-

sië, dan dient een dergelijke regeling de vorm van een compromis te hebben.

Ik kan bij voorbaat zeggen, aldus Soebandrio dat een dergelijke regeling niet volledig op Indonesische voorwaarden zal worden gesloten noch voor honderd procent op Nederlandse voorwaarden. Ik zie niet in — wanneer beide partijen het probleem oprecht benaderen — waarom geen formule kan worden gevonden voor de kwestie van de zelfbeschikking en het gezag van de Verenigde Naties.

In plaats van te zoeken naar een compromis, buit de Nederlandse minister van buitenlandse zaken het gunstige klimaat in zijn land tot het uiterste uit om zijn vijandschap jegens Indonesië te bekronen door het grondgebied van West Irian van de rest van Indonesië te scheiden.

(Vervolg op pag. 4)

Geen Amerikaanse troepen naar Zuid Vietnam

Het zenden van generaal Maxwell Taylor naar Zuid Vietnam heeft tot een reeks geruchten geleid over het voornemen van de Verenigde Staten om zich in de guerilla van Zuidoost Azië te storten, zo schrijft James Reston in de New York Times.

Tegenover deze geruchten dient men een aanzienlijke hoeveelheid scepsis te stellen, althans voorlopig. Generaal Taylor is niet alleen een militair maar ook een wijsgeer met het respect van de militaire voor macht en geografie en het gevoel voor verhoudingen dat de wijsgeer eigen is. Daarom is het niet waarschijnlijk, dat hij er een voorstander van is om 7000 mijl van huis vrolijk aan een rimboeoorlog te gaan deelnemen, waar het landschap en de mogelijkheden van aan- en afvoer in het voordeel van de vijand zijn.

De militaire situatie in Zuid Viet-

nam wordt steeds ernstiger, omdat de communistische infiltratie uit het noorden toeneemt, en de bevolking van het zuiden er door de communistische aanvallen en voorts door overstromingen en andere natuurrampen, voortdurend ongelukkiger aan toe is geraakt. President Kennedy voelt er weinig voor om aan zijn problemen in Duitsland er nog een paar toe te voegen door een avontuur in Zuidoost Azië te beginnen en hoewel het mogelijk is dat nog wat meer troepen daarheen zullen worden gestuurd om de verdedigers met hun opleiding en organisatie te helpen, het is bepaald niet waar dat generaal Taylor een Amerikaanse invasie moest voorbereiden.

Dit betekent niet dat er geen invloedrijke ambtenaren en journalisten zijn die een krachtiger interventie van de Verenigde Staten in Zuid Vietnam welwillig achten; sommigen van hen behoordt zelfs tot generaal Taylor's team.

Er bestaat namelijk binnen de regering verdeeldheid over de aanpak van de situatie; sommigen, die door de oude „do-something frontier spirit“ worden bewogen, willen de communistische expansie op hardhandige wijze tot staan brengen, anderen hebben de opvatting van Walter Bagchot tot de hune gemaakt, die reeds een eeuw geleden schreef dat de moderne wetenschap „over-activity“ tot een zeer groot kwaad had gemaakt. Een handige generaal, aldus Bagchot in Physics and Politics, is daarom niet de allerbeste keuze; het is een soort van Von Moltke die de zaak van talen zwijgt.

Generaal Taylor weet alles van Von Moltke af. Hij is zelf een voorzichtig man, die er zich duidlijk van bewust is dat Amerika's missie tegenwoordig veel wijder is dan zijn eigen opdracht in Zuid Vietnam.

HOOFDZAKEN

Voor president Kennedy gaat het er op het ogenblik om „selectief“ te zijn. De communisten hebben Amerika verslokt in een aantal „grensgebieden“ waar zij de geografie en de geografie aan hun kant hebben. Zij niette na de aandacht van Washington op Berlijn en Zuidoost Azië, en leiden die af van de organisatie en vereniging van West Europa en de Atlantische wereld, waar de grootste belangen en verwachtingen liggen.

De politieke beweging in de huidige wereld die de positiefste kanten heeft en het meest vooruitstrevend is, vindt men niet in de communistische landen, en evenmin in het grensgebied tussen de vrije en de onvrije wereld, maar in

Dit is een foto voor aanstaande verlofgangers: Herfst in Nederland.

WALCO - Plasticdienst

(Vervolg op pag. 4)

College van Gedelegeerden sprak over toekomstig vlaggebruik

Gisteren kwam het College van Gedelegeerden van de Nieuw Guinea Raad in openbare vergadering bijeen. Op de agenda stonden de ontwerp-Rijkswet tot goedkeuring van het genocide-verdrag (hetwelk door het college zonder meer werd aanvaard) en voorts de beide initiatiefordonnanties respectievelijk over het volkslied en de landsvlag van West Papoea.

Een debat ontstond naar aanleiding van de kwestie van het gebruik van de nieuwe landsvlag. De ontwerp-ordonnantie noemt 1 december a.s. als de datum waarop de vlag van kracht wordt. Op die dag zal op de verschillende onderafdelingshoofdstaatsen de nieuwe vlag van West Papoea plechtig naast de Nederlandse

vlag gehesen worden. De N.G.-raadsleden hebben inmiddels ieder reeds een vlag naar hun respectievelijke plaatsen van herkomst meegenomen maar 't was De Rijke die zich afvroeg, of er wel voldoende vlaggen waren om het nieuwe nationale symbool ook na 1 december de plaats te geven die het toekomstige vlaggen om ook op de vele politiestations, vaak op de kleinste plaatsen in Nieuw Guinea, de vlaggen van West Papoea te voeren?

SPOEDORDER

De regeringsgemachtigde, de heer H. Veldkamp, kon hem echter geruststellen: Het gouvernement heeft in Nederland een spoedorder van 500 vlaggen geplaatst en er zijn maatregelen getroffen om deze vlaggen bij aankomst in Nieuw Guinea rechtstreeks over de verschillende residenties te distribueren. Er zijn van het Gouvernement ook enkele richtlijnen uitgegaan voor het ceremonieel van het hijsen van de nieuwe vlag op 1 december, zo deelde hij mee.

De Rijke bracht daarna de kwestie van de wijze van vlagvoering ter sprake, een zaak die problemen kan opleveren omdat West Papoea in de komende periode twee vlaggen zal kennen.

Hij erkende de juistheid van de door de regeringsgemachtigde in dit verband gemaakte opmerking, dat het staatsrechtelijk niet juist zou zijn, als de Nieuw Guinea Raad een formele uitspraak zou doen over uitvoeringsbesluiten die krachtens een door de Raad zelf opgestelde ordonnantie tot de com-

petentie van het gouvernement behoorden.

Maar De Rijke achtte het toch wel nuttig dat er door de Raadsleden een mening zou worden verkondigd die voor de Overheid dan wel geen bindende implicaties zou hebben maar toch als een soort informele gidsraad zou kunnen gelden.

WAAR EEN VLAG EN WAAR TWEE?

Hij zelf opende het debat over deze kwestie en meende, dat het juist zou zijn als de Gouverneur, als vertegenwoordiger van de Kroon, ook na 1 december alleen de Nederlandse vlag zou voeren. Maar als teken van begrip van Nederlandse zijde voor de nationale aspiraties van de Papoea's zou hij het toch juist achten, als op 1 december ook bij de Gouverneurswoning voor een keer de Papoea-vlag gehesen zou worden naast de Nederlandse. Na de eerste dag zou volgens hem op alle plaatsen in Nieuw Guinea het bestaande vlaggebruik moeten worden voortgezet, maar dan met twee vlaggen in plaats van met een.

De heer Torsj meende dat ook bij de Nederlandse Strijdkrachten en voor de Residentieswoningen alken de Nederlandse vlag zou moeten waaien; voor de HPB-kantoren beide vlaggen en op de kleinere bestuurs- en politiestations alken de Papoea-vlag.

De heer Kaisiepo verklaarde dat hem gebleken was dat de bevolking op veel plaatsen er prijs op stelde alleen de nieuwe Papoeavlag te hijsen.

De regeringsgemachtigde verklaarde dat hij nota genomen had van de opvattingen die bij de leden van het college bleken te bestaan.

Vandaag is de kwestie in de Raad van Denshooven besproken.

De Gouverneur heeft in deze het laatste woord.

GLAASJE: „Fijn, 1 december wordt de West Papoeavlag gehesen en dan groot feest!“

FLESJE: „Noem jij dat maar fijn, iedereen zit dan weer aan mij te rukken alsof ik de belangrijkste ben!“

ambte moet goed kunnen omgaan met 2. zijn collega's, 3. zijn meedelen, maar 1. vooral met het publiek.

Dat de opgeleide Papoea's zelf met dit alles heel tevreden zijn, blijkt wel uit het feit dat er nooit iemand wegloupt. Ook niet als hij elders meer kan verdienen.

De PTT-dienstopleiding die medio 1957 met de eerste cursus begon, leverde tot nu toe twaalf bedrijfsbeambten voor de post- en telegraafdienst af. Hiervan zijn er thans vier naar Nederland vertrokken om voor hogere functies te worden bekwaamd; een behart zelfstandig het radiostation en postkantoor in Ransiki en de anderen zijn verdeeld over diverse postkantoren in Nieuw Guinea; zij komen t.z.t. voor verdere opleiding weer naar Hollandia.

FULLSPEED VERDER

Toen het bescheiden begin een succes bleek te zijn, breidde de PTT het aantal cursisten aanzienlijk uit om zodoende zo snel mogelijk tot een algemene Papoeaanisering van het bedrijf te komen. Vanzelfsprekend komen de lagere rangen hiervoor het eerst in aanmerking. Momenteel zijn er 82 man in opleiding, die voor een deel in de loop van twee jaar klaar zullen komen.

HET IS HARD WERKEN BIJ DE TELEFONIE

Behalve de training van bovengenoemde groep, werden er ook tien telefonistes opgeleid. Als men deze fleurige meisjes met razende snelheid achter het schakelbord verbindingen tussen de 600 Hollandia-abonnees tot stand ziet brengen, kan men niet anders dan ontzag voelen voor hun concentratie en uithoudingsvermogen.

(Vervolg op pag. 4)

NIEUW GUINEA - NEA - NEE - JA NEE - JA ! ! ! !

Bovenstaand cryptorijmpje hebben we eindeloos op de knopen van onze duffelse jas staan aftellen, toen we nog op het Leidse Plein stonden.

Het is „JA“ geworden! Waarom? Ach, schrijft Elsschot niet:

„Tussen droom en daad, staan wetten in de weg, die niemand kan verklaren.“
Fijne jongen, zullen allerlei lezers zeggen, je zegt het allemaal zeer lyrisch, maar je bedoelt natuurlijk:

„Na een jaartje droom en daad, staat wachtgeld op de weg, dat niemand kan verhalen!“

Goed, wij laten deze „Brighter prospects of life“ maar over aan de nijvere vakverenigingen, die vooruitstrevend als ze zijn, tegenwoordig zelfs al goochelvoorstellingen organiseren „hoofdzakelijk bestemd voor Papoea's“.

Nu, daar hebben we wel vrede mee, als ze dan maar te zijner tijd ook uit de ambtelijke hoge zijje een lekker mals konijntje toveren. (Hoofdzakelijk bestemd voor alochtonen).

U hoort het al, we zijn er afgelopen zes maanden niet veel beter op geworden. A sadder but a wiser man.

Maar we lezen dan ook zes maanden lang slechts hollandse kranten. U weet wel, bij ieder krantje krijg je tegenwoordig een klein vampieren zeeffe, het zogenaamde K.V.-zeeffe. (Kritisch verstand-zeeffe).

Alts al gebruikten wij het zeeffe onkundig, dan nog werd ons Hollandia als een uitgestorven stad voor de ogen getoverd.

Iedereen gong weg, de uittocht was schrikbarend.

We merkten er weinig van, alles draaide nog even langzaam als tevoren.

Ook zagen we weer talloze boengs terug. In blakende gezondheid mogen we wel zeggen.

„Ben je der weer“, spraken ze dan met een lichte trilling in de stem.

„Ben je der nog“, zeiden wij dan met ferme stem.

Afgelopen week liepen er maar twee weg, maar schreven we indertijd al niet „een goede Raad is duur!“

VRIJBUITER

PTT vat papoeaanisering ernstig op

„Aan mijn liefste vriendin Johanna in Sorong“ staat er op een brief die in Hollandia in de bus werd gedaan. Het aantal poststukken geadresseerd aan „mijn schoonvader in Hollandia“ of „mijn vriend Esau zesde klas LSB“ e.d. is legio, zo vertelde ons de heer E.H. Mehlbaum, hoofd van het bedrijf der PTT in Nederlands Nieuw Guinea, en hij illustreerde daarmee, dat veel van wat de PTT doet — we spreken nog niet eens van telefoneren of telegraferen — vreemd is aan de oorspronkelijke levenswijs van de Papoea's.

Toch is het uit deezelfde bevolkingsgroep dat de PTT zijn toekomstige loketbeambten en bedrijfstechnici recruteert.

KALM AAN

Wij doen het kalmjes aan met die dienstopleiding, zegt de heer Mehlbaum. Onze mensen komen dikwijls nog uit een vrij primitieve omgeving zodat het beter is in het begin niets te forceren, maar hen heel geleidelijk te wennen aan de westerse begrippen die in een modern bedrijf gelden.

Deze vaderlijke houding kwam onder meer tot uiting toen onlangs een achtal autochtone PTT-krachten voor verdere opleiding naar Nederland werd gezonden. De dienstleiding nam er toe rustig de tijd voor hen zulke praktische details als bv. het aantrekken van een jas, bij te brengen.

GOEDE OMGANGSVORMEN WORDEN HOOG AANGESLAGEN

Een belangrijk punt bij de opleiding van het PTT-personeel vormt het aankweken van goede omgangsvormen. Een volleerd be-

DE NIEUWE FIAT 600 D

WAAROM zal ik die FIAT 600 D kopen ?

Omdat ten eerste deze Fiat nu nog maar f. 5.425,— kost.

Omdat deze auto met zijn nieuwe 32 pk. motor snel en pittig is; ruim 105 km/u. plus nog een veilige sparende reserve.

Omdat hij een uiterst geringe slijtage heeft.

Omdat er toch altijd nog 4 personen een comfortabele plaats in vinden of 200 kg. bagage in een ruimte van bijna een kubieke meter.

Omdat de versterkte Fiat 600-motor al jarenlang op de weg is en in de praktijk zijn betrouwbaarheid heeft bewezen. Dáárom !

In diverse kleuren leverbaar.

NIEUW GUINEA IMPORT & EXPORT M.Y. (NIGIME) N.V.

Redstone raket bracht uitkomst voor Amerika

ZATERDAG 11 NOVEMBER 1961

20.00 Klok, progr. overzicht, nieuws en weersverwachting. 20.20 Actualiteiten of gram. muziek. 20.30 Klassieke juweeltjes. 21.05 Nederlands Nieuwsjournaal. 21.30 Tiendertien (Cabaret). 22.00 Wat de pers ervan zegt. 22.10 Island International Club: gastheer Hans Oosterhof. 22.40 George Brassens zong. 22.50 Nieuws in het kort. 23.00 Jukebox Saturdaynight. 24.00 Sluiting 09.00 Klok, progr. overzicht, nieuws C.1.1. Protestantse Kerkdienst. 10.10 Orkest van Man o' War. 10.30 Nieuw op 45-11 ten. 11.15 Concert voor viool en orkest in D. gr. t. op 19 (Serge Prokofiev) Solist: David Oistrakh, viool, Russisch Staats-symphonie orkest. Dirigent: Gennadij Roschdestwendki. 11.40 Halbe C. Kool spreekt over "Francois Villon". 11.50 Rumba-potpouri door het orkest van Malindo. 12.00 Klok. De Zaaiers: olv. Jos Cleber. 12.30 Voor de jeugd olv. Tante Ditty Zwollo. 12.50 Johnny Burnet, zang. 13.00 Nieuws. 13.15 Muziek op verzoek. 14.00 Sluiting. 20.00 Klok, progr. overzicht, nieuws en weersverwachting. 21.30 Actualiteiten of gram. muziek. 20.30 Orkest van Werner Müller. 20.50 Jiddische liederen (II) Samenstelling: Bob Meyer. 21.00 Jan Corduweg en zijn orkest. 21.10 Bobby Darin zingt! Opname uit "The Copacabana" nachtclub in New York. 21.30 Trio Errol Garner. 21.45 R.K. A. veldoverdenking. 22.00 Uw lievelingsmelodi door Henk de By. 22.15 Ensemble Gerard van Krevelen. 22.45 Zuid-Amerikaans muziek door o.a. Calypso Ann. 23.00 Sluiting.

Toen bekend werd dat op 14 september 1959 (om 00.02.24 uur Moskouse tijd) de Russische „Lunik II“ te pletter was geslagen op het oppervlak van de maan, brak onder de negers van Natal een ware paniek uit. Verward van angst vroegen ze of ze nu allemaal gedood zouden worden. Eigenlijk hadden ze voor zichzelf het antwoord al gereed: „Nu zal de maan naar beneden vallen en ons verpletteren“.

De wereld was in rep en roer voor het eerst in de geschiedenis had een door mensenhanden vervaardigd instrument de 380.000 kilometer lange afstand tussen aarde en maan overbrugd in nauwelijks 35 uur. Het was de eerste ouverture van het grote „Schot“ de reis van de mens naar de maan (en terug)

Toen zestien jaar geleden een groot aantal geleerden uit de gehele wereld bijeen was om zich — in het kader van het Internationaal Geofysisch Jaar — te beraden over een wereldomvattend ruimtevaartprogramma, kan men nauwelijks hebben vermoed dat dit programma een zo verrassende en snelle ontwikkeling zou doormaken als uiteindelijk het geval is geweest. Uiter aard heeft men wel geweten dat de Sovjet Unie en vooral ook de Verenigde Staten van Amerika bij de uitvoering van de besproken astronautische plannen den rol van de grootste betekenis zouden spelen, maar dat het werk plan tenslotte een prestige-strijd tussen twee wereldmachten zou worden die dikwijls meer politiek-propagandistisch dan wetenschappelijk getint is

men heeft het wellicht in de verte vermoed en gevreesd, maar er was toen nog hoop. Inmiddels heeft het ideaal zo langzamerhand wel heel veel van zijn voorname glans verloren.

Amerika bleef overigens nog het dichtst bij het gestelde doel, al maakte men er op Cape Canaveral wel eens een wat al te gorgige show-business van, compleet met duizenden toekouwers, journalisten, radio- en t.v.-reporters en tijdrovende stakingen van het technisch personeel.

In elk geval bleken de Amerikanen mededeelzaam, maar de Russen zwegen; ze zwijgen zelfs nu nog en breken daarmee hun beloften om belangrijke gegevens over hun kosmonautische successen bekend te maken ten behoeve van de internationale wetenschap. En ze lachen om Amerika, dat in de ruimtevaartwedloop een aanzienlijke achterstand heeft opgelopen door enkele hoogst onverstandige besluiten, o.m. met betrekking tot het rakettenprogramma.

Dit is de situatie van het ogenblik. In wetenschappelijk opzicht niet bepaald rooskleurig, maar anderzijds er zijn toch reeds successen geboekt die de heren geleerden van het Internationaal Geofysisch Jaar in nog geen tientallen jaren hadden verwacht.

INTERNATIONAAL PROGRAMMA

Summier gesteld kwam het „internationale ruimtevaartprogramma“ neer op de volgende punten, de lancering van kunstmanen (satellieten) die een baan om de aarde zouden beschrijven; en ter afsluiting van de eerste fase: het afschieten van een bemande ruimtecabine, die enkele malen een satellietvlucht om de aarde zou uitvoeren.

Toen het programma officieel bekend was gemaakt, zei Amerika: „Wij zijn allang met iets dergelijks bezig“. De Russen zeiden niets, en daardoor was het dan ook een verrassing als de befaamde donderslag bij heldere hemel toen de Sovjets op 4 oktober 1957 hun eerste Spoetnik in de ruimte schoten, nog geen maand later gevolgd door nummer twee die de hond Laika aan boord had. Pas toen maakten de Russen een massa drukte; men had er dan ook reden voor. Terwijl de gehele wereld de eerste successen eigenlijk van Amerika had verwacht (er is per slot van rekening maar een land met „onbegrensde mogelijkheden“) ging Rusland op maximaal overtuigende manier met de eer strijken.

EXPERT GENEGERD

En toch hadden de Amerikanen de Russische concurrentie het

hoofd kunnen bieden, wanneer men bij de opzet van de rakettenprogramma's meer had geluisterd naar 's werelds grootste raketten-specialist, de ex-Duitsler Wernher von Braun, oftewel de „professor“ zoals hij door zijn medewerkers in navolging van Adolf Hitler nog altijd wordt genoemd. Reeds een jaar voordat de Sovjets hun eerste Spoetnik lanceerden, had Von Braun de regering van de V.S. voorgesteld een kunstmaan in een baan om de aarde te brengen met de door hem ontwikkelde Redstone raket (een verbeterde versie van de beruchte V-2), doch het Congres was er tegen Pas toen Amerika al een flinke achterstand had op de Russen, herinnerde men zich blijkbaar Von Braun weer.

Op 1 januari 1958 werd vanaf Cape Canaveral de eerste Amerikaanse kunstmaan, de Explorer I, gelanceerd door een Redstone-raket; dat was twee maanden na de Spoetnik II en drie maanden nadat de Russen de eerste kunstmatige satelliet ter wereld hadden afgevuurd.

Later was het opnieuw de Redstone-raket van Von Braun die het gezicht van de Verenigde Staten nog enigermate moest redden. Dit was nadat de jonge Sovjet-majoor Yuri Gagarin als eerste mens op 12 april 1961 een satellietvlucht om de aarde had gemaakt, er veilig was geland. Toen werd — op 5 mei — de Amerikaan Alan Bartlett Shepard Jr. voor een korte ruimte-reis per Redstone gelanceerd. Hij kwam tot ruim 180 km. hoogte en kwam op bijna 500 km. afstand van Cape Canaveral met zijn Mercury-Cabine in z'n terecht.

Als men de plannen van Von Braun wat serieuzer had bestudeerd, zonder de V.S. op dit punt in elk geval eerst zijn geweest. Dit is de tragiek van het Amerikaanse ruimtevaartprogramma. Van het groot belang het vele wetenschappelijke werk van al die Discoverers, Vanguard's, Pioneers en Explorers van Amerika ook geweest moge zijn de Russen wonnen met een paar daverende effect-successen de prestigiestrijd ten opzichte van een verbaasd toekijkende wereld. En van de Amerikaanse proeven werd meer dan eens smalend opgemerkt: „Het zal wel weer een mislukking worden“

Ds Kijne en zijn lied

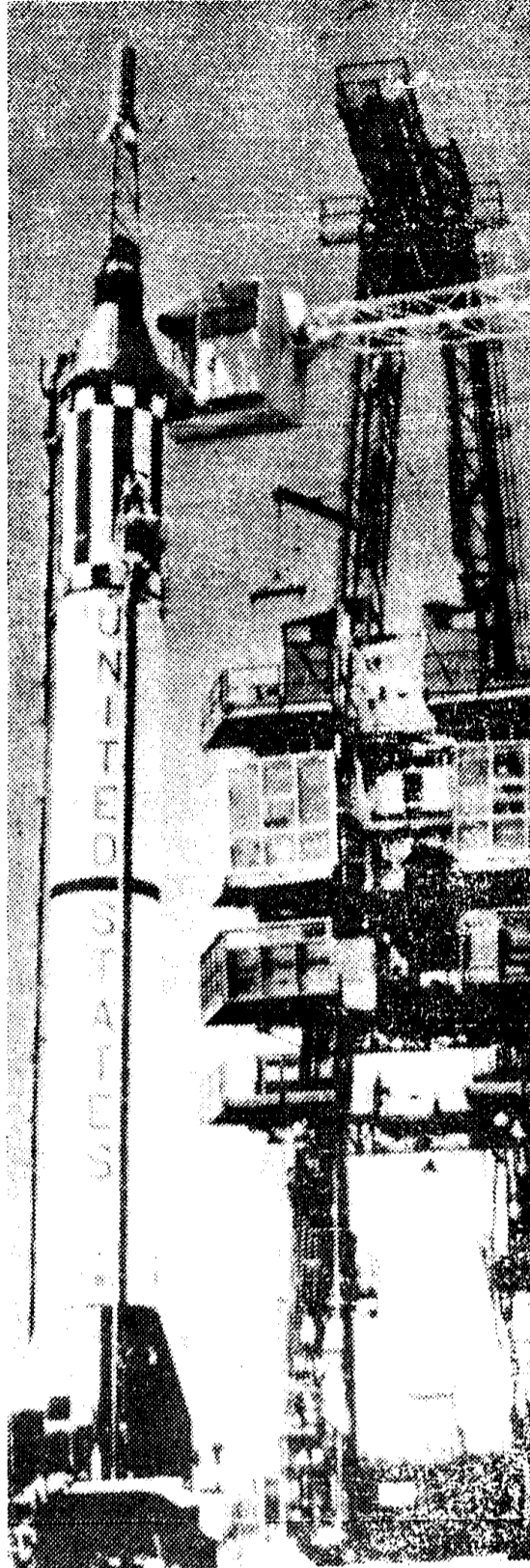
„Toen ik in 1925 de tekst voor het lied Hai Tanahku Papua schreef, heb ik er natuurlijk niet aan gedacht, dat het nog eens uitgeroepen zou worden tot volkslied van Nieuw Guinea“, zo bekende dominee I.S. Kijne dezer dagen aan een verslaggever van het Nederlandse blad Het Vrije Volk.

Ds. Kijne, een forse donkere man, 62 jaar oud, met veel gevoel voor humor een een nuchtere kijk op de zaken heeft 35 jaar in Nieuw Guinea gewerkt als zendingspredikant, speciaal belast met de opleiding van voorgangers en onderwijzers. Hij doceert nu aan de zendingshogeschool te Oestgeest.

„Dit lied heb ik eigenlijk gemaakt omdat de Papoea's toen een akelige vertaling van het Wilhelmus zongen. Nu geloof ik, dat wij Nederlanders al moeite genoeg hebben met „De Koning van Hispaniën“, zodat de Papoea's helemaal niet meer weten wat zij zich daarvan moesten voorstellen“, constateerde hij met een glimlach.

ALLEEN MELODIE

De melodie nam ds. Kiine over van een onbekend Nederlands volksliedje van Marius A. Brandts Buys, overleden in 1911. Het heette „Aan het Vaderland“.

Een Redstone-raket met in de top een Mercuryruimtecabine. Naast de 28 meter hoge raket de mobiele installatie van waaruit de voorbereidingen voor een vlucht worden gemaakt.

Grote vraag naar spijkers Droppings gevraagd

Tijdens een tournee door de Kamoe-vlakte, ten Zuid-Westen van de Wisselmeren werd de commissaris voor het Centrale Bergland, de heer R. den Haan, door de plaatselijke bevolking bestormd met verzoeken om spijkers. „We weten wel dat het moeilijk is om spijkers aan te voeren, omdat er hier geen vliegveld is, maar kunnen ze dan niet door vliegtuigen worden gedropt?“, zo werd er gevraagd. De overheid zal deze suggestie in ernstige overweging nemen.

Vooral in de dorpen Moanamani en Keroda bleek een grote behoefte aan spijkers te bestaan omdat de bevolking daar het grote nut van dit materiaal heeft leren inzien. Tot nu toe worden bij de huizenbouw verbindingen steeds gemaakt met rotan in plaats van met spijkers.

Men heeft hier kennelijk te doen met een van de gevallen, waarin een bevolking die vooruit wil, wordt gehandicapt door de gebrekkige aanvoer faciliteiten van de kust naar het Centrale Bergland.

MONI-BESTUURSAMBTENAAR

Te Moanamani ontmoette de heer Den Haan o.a. de eerste uit het centrale bergland afkomstige Papoea-bestuursambtenaar, de heer Dick Zonggenao. Deze behoort tot de Monistam en het gebied waar hij geplaatst is wordt bevolkt door Kapauko's.

Ondanks het feit dat deze twee groepen vanouds niet bijzonder op elkaar gesteld zijn, kan Dick Zonggenao het goed met de plaatselijke bewoners vinden. Dit is waarschijnlijk mede te danken, aan het feit, dat hij familie is van de bekende Soalekigi, een Moni die tijdens de oorlog dr. J.V. de Bruyn in het gebied van de Wisselmeren vergezeld en ook in de Kamoevallei contacteerde.

De jonge bestuursambtenaar is in de Kamoevallei ter beschikking gesteld van de administratieve ambtenaar Laforestin van Voorst.

Tegen de automobilist S.T.C. werd proces-verbaal opgemaakt, omdat hij op Hollandia-Binnen zonder noodzaak op een driesprong stopte.

E.R.H. deed aangifte dat iemand door middel van vernieling van wand-gaas in zijn woning was doorgedrongen en in een kamer de inventaris had vernield. Er werd niets vermist. De dader is niet bekend.

Van een bouwterrein in Van Heutsz kamp 3, werd ten nadele van de Bouwmaatschappij Hollandia een hoeveelheid bouwmaterialia onvreemd ten waarde van f 45,—

Mevrouw B. deed aangifte van een poging tot binnen dringing in haar woning te Dok 8.

Politieberichten

Hollandia

De Christus Koning School te Hollandia-Noordwijk heeft bezoek gehad van onbevoegden, die een aantal deuren in het schoolgebouw hebben vernield en het schoolkantoor hebben bevuild met koffie, stroop en suiker. De Oponbare Lagar School in Noordwijk moest een soortgelijk lot ondergaan. De daders zijn inmiddels gevonden. Deze bleken ook verantwoordelijk te zijn voor een diefstal van een bedrag van ruim zeventienhonderd gulden en enkele huishoudelijke artikelen uit de woning van mevrouw M.V.

Dit geld behoorde toe aan het Gouvernement.

J.A.G. deed aangifte van vernieling van een bruinleren tas, waarin zich een bedrag van f 3500,— en een aantal bescheiden bevond. Het geld behoorde toe aan de Pacific Import Maatschappij alhier.

De heer A.V. deed aangifte van diefstal van een compleet tafelbestek ten waarde van f 700,— en van een kleine trekharmonica.

REDACTEUR GEVRAAGD.

Bij de NIEUW GUINEA KOERIER te Hollandia worden sollicitaties ingewacht voor de functie van

HOOFDREDACTEUR.

In aanmerking komen zij:

- die een middelbare of daarmee gelijk te stellen schoolopleiding hebben genoten.
- die naast de Nederlandse ook de Engelse en Maleise taal volledig beheersen
- die een actieve belangstelling hebben voor de actuele gebeurtenissen hier te lande en bij voorkeur reeds enige maatschappelijke ervaring in Nieuw Guinea hebben opgedaan.

Deze functie biedt in het bijzonder goede perspectieven voor hen, die juist een kort-verband-contract bij Gouvernement, Zending of Missie (administratieve ambtenaren, onderwijzers etc.) hebben beëindigd en nog gedurende een jaar daarna recht op vrije terugtocht naar Nederland behouden. Aan hen wordt een zeer aantrekkelijk salaris geboden.

Aanstelling bij voorkeur per 1 januari 1962 of eerder
Eigenhandig geschreven sollicitaties te richten aan:
de NIEUW GUINEA KOERIER (Directie)
Postbus 45 - Hollandia.

BRANDWEER

Het telefoonnummer voor brandmeldingen in Hollandia is met ingang van heden:

No. Hollandia 18

Het nummer van de wacht van het Bureau van de Stads politie nummer Hollandia 20 vervalt derhalve met ingang van heden als brandalarm nummer.

Men wordt in zijn eigen belang verzocht deze wijziging in de telefoongids over te nemen.

Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur

GEVRAAGD: per 1 februari 1962

Voor Gouvernements logeergebouw te Wamena (Baliem), capaciteit 16 bedden, een vrouwelijke of mannelijke beheerder of echtpaar voor toebereiding maaltijden, toezicht bediening, schoonhouden logeergebouw, etc.

Honorarium nader overeen te komen.

Tevens mogelijkheid eigen exploitatie bar van logeergebouw.

Brieven te richten aan de Resident van Hollandia. Voor telefonische inlichtingen Hla. 192.

BENZINE-POMPSTATION Dok 5

(Zeezicht)

CONTINUE OPEN

6.30 uur v.m. - 8.30 uur n.m.

VOETBAL

Dinsdag 14 november 16.30 uur

Bondsfeitel V.B.H-Zigo

Terrain Berg en Dal

Opbrengst ten bate van het
"KOMITEE NASIONAL"

SPORT

Holland-Belgie

Het Nederlands voetbalkliefde, dat zondag 12 november a.s. in het Olympisch Stadion te Amsterdam uitkomt tegen de nationale ploeg van België, is als volgt samengesteld:

Doel: Pieters Graafland (Feyenoord).
Achter: Wiersma (PSV); Pronk (Ajax).
Veldhoen (Feyenoord).
Midden: Kreyermaat (Feyenoord) en Muller (Ajax).

Voor: Swart (Ajax), Groot (Ajax), v.d. Linden (DOS), Bouwmeester (Feyenoord) en Moulijn (Feyenoord).

Reserves:
Van Zoghel (DOS), Ouderland (Ajax), Wagmakers (Alkmaar), Bosselaar (Sparta).

De ploeg is, in vergelijking met het elftal dat twee weken geleden 3-3 speelde tegen Hongarije, op drie plaatsen gewijzigd: rechtsbuiten v.d. Kuil (PSV) moest zijn plaats opnieuw afstaan aan de jonge Swart van Ajax; linksbuiten v.d. Gijp (Feyenoord) ziet clubgenoot Bouwmeester in het veld verschijnen, terwijl Bosselaar door de opstelling van Coentje Moulijn naar de reserves verhuide.

TE KOOP

In uitstekende staat verkerende Volkswagen 1959 zwart met veel accessoires o.a. benzine-meter, T.H. Dok II 318 en nu kantoorrijd Hla. 351.

no. 6129

Zwemmen

Evans als de vorige maanden zullen er op 12 november om 09.30 uur onderlinge zwem- en polo-wedstrijden der HZFC plaats vinden. Aan spanning zal het niet ontbreken, want velen zullen weer trachten de bestaande clubrecords te breken.

Tot besluit zal wederom een polo-match plaats vinden tussen een team van de Marine en de burgerij. De twee voorgaande matches leverden ten Marine-overwinning op; het is dus niet onwaarschijnlijk dat de burgerploeg met hun geroutineerde spelers op een revanche uit zullen zijn.

LUCHTPOSTSLUITINGEN IN DE KOMENDE WEEK

Maandag 13-11: Biak — Manokwari — Sorong — Amsterdam-Cs — Genjem — Wamena (06.30 uur)
Dinsdag 14-11: Biak — Manokwari — Sorong — Fak-Fak.
Woensdag 15-11: Merauke.
Donderdag 16-11:
Vrijdag 17-11: Lae — Sydney — Biak — Manokwari — Sorong — Amsterdam-Cs — Djakarta — Wamena.
Zaterdag 18-11: Biak — Manokwari — Sorong — Amsterdam-Cs — Merauke — Tanah Merah.
Voor nadere inlichtingen tel. Hla 296

Filmprogramma

REX THEATER

Twee woorden die het geweten van de wereld wakker schudden.

"IK BESCHULDIG"

Een schokkend onrecht werd tot een nationaal schandaal. De affaire Dreyfus op ongekende dramatische wijze op het witte doek.

Aangrijpend... Gespannen schokkend... Dramatisch.

De affaire Dreyfus, de dramatische geschiedenis van een officier, ten onrechte verdacht van hoogverraad.

Jose Ferrer (als Dreyfus), Anton Wallbrook en Vivica Lindforfs.

Heden 11-11 en morgen 12-11 in REX

Alle leeftijden

Matinée aanvang 10.30 uur de film

"NAAR EER EN GEWETEN"

Frijs p.p. f. 1.— 14 jaar.

Hollandia-Binnen, zondag 12-11 de film

"DUCHESS OF IDAHO"

met Esther Williams en Van Johnson.

14 jaar

Maandag 13-11:

"THE BADLANDERS"

ORIENT THEATER

vertoont heden 11-11 en morgen 12-11

"DOMINO KID"

met Rory Calhoun, Christine Miller en Andrew Duggan.

De sneltrekker en scherpshutter van het Westen, geveerd en bemind!

"Uitkijken" is het waentwoord van zijn vijanden, wanneer hij zich in hun gelidaren vertoon.

Een film, waardoor U vastg. kluissterd wordt aan uw stoel, gekleden met enorme spanning.

14 jaar.

Hollandia-Binnen heden:

"ORDERS TO KILL"

met Eddie Albert. 18 jaar.

Santani heden:

"DIE EHE DER DR. DANWITZ"

met Karl H. Böhm. 18 jaar

Matinée Haven morgen

"KINGS GO FORTH"

met Frank Sinatra. 14 jaar

Santani morgen:

"CASH MC CALL"

met James Garner. Alle leeftijden

Santani maandag 13-11:

"THE HORSE'S MOUTH"

met Alec Guinness. Alle leeftijden.

Ingezonden

Gezien de huidige sfeer in de UNO zijn wij, van de partij PPM zeer bezorgd, niet omdat wij bang zijn van Indonesië maar juist omdat we volhardten in onze steun voor het plan Lema. Hiermede stelt de PPM de vraag aan het gouvernement of de overheid gedurende de tijd dat ze hier aanwezig is geweest slechts drie ontwikkelde Papoea's heeft opgeleid, terwijl er tegenwoordig toch ook drie studenten in Nederland met nog andere strijders zijn.

Wij hebben geen enkel bezwaar tegen de drie mensen van ons die nu reeds in Amerika bij de UNO aanwezig zijn, maar van diplomatiek standpunt uit gezien is onze delegatie kleiner dan die van Indonesië.

Maar laten wij er niettemin op vertrouwen dat God ons Papoea's niet in de steek zal laten.

Tenslotte hopen we — wat de binnenlandse politiek betreft — dat wij ons verkeerde opzichten zullen veranderen en geen eigen wilkeukige doestellingen meer nastreven of het nu Nederlanders of Papoea's betreft. Als wij een zijn zullen de scheidslijnen tussen ons wegvallen.

Als het mogelijk is verzoeken wij om minstens twee studenten uit Nederland aan onze delegatie toe te voegen.

Zoals het Biakse spreekwoord zegt: wie in de oorlog wil overwinnen "bejjer rak in e ma pen i" wat betekent dat het meest van alles op de vijand in de rug gelet moet worden, want hij is het die de overwinning bepaalt.

Met dank voor de plaatsruimte.

De voorzitter Partij Papua Merdeka.

Mozes Romainum.

(Vervolg van pag. 2)

Het is hard werken, vooral 's morgens tijdens de kantooruren. Het systeem is vijftig minuten werken afgewisseld met tien minuten rust. Bovendien wordt van de telefonistes, die twee tegelijk in het wachtlocomotiefje gaan zitten uitblazen, geacht dat zij tijdens deze pauzes met elkaar in het Nederlands converseren opdat zij deze moeilijke taal heel zullen beheersen. (veel moeite hebben zij met de manier waar op een Nederlander een getal uitspreekt; tweehonderdeen en twintig schrijft men immers twee twee een.) De leerlingen hebben alle een vooropleiding van LSB of VVS. Na drie weken oefenen „op het droge“ worden zij in het bedrijf ingeschakeld en leren de rest van het vak „on the job“.

Op het ogenblik draait de helft van het telefoonbedrijf op deze leerlingen

Met grote blijdschap en dankbaarheid geven wij kennis van de geboorte van onze zoon

Reginald Liem Tiong Ham

Fam. Liem Hoy Tjiang-Lao.

Hollandia-Binnen, 8 november 1961.

no. 6129

(Vervolg van pag. 1)

Wanneer Nederland de afscheiding van West Irian een voldongen feit heeft gemaakt, wanneer de onafhankelijkheid van dit gebied is uitgeroepen "zullen wij genoodzaakt zijn een dergelijke proclamatie met alle middelen die ons ten dienste staan teniet te doen", aldus minister Soebandrio.

GEEN COMMENTAAR

In kringen van de Nederlandse delegatie in New York was men niet bereid commentaar te leveren op de rede van minister Soebandrio. Men wilde de 25 bladzijden tekst van diens toespraak eerst grondig bestuderen.

Enkele Afrikaanse gedelegeerden verklaarden officieus dat zij niet erg ingenomen waren met het „sabelgekletter“ van minister Soebandrio.

Naar verluidt wordt verwacht dat de Verenigde Staten een bemiddelende rol in de kwestie zullen gaan spelen. De Amerikaanse afgevaardigde Stevenson heeft reeds een onderhoud gehad met de Nederlandse en Indonesische ministers van buitenlandse zaken.

(Vervolg van pag. 1)

West-Europa, dat zich thans tracht te verenigen, ook met Engeland. Ondanks al het lawaai over Berlijn en Saigon vindt momenteel een vereniging van het Westen voortgang, die veel belangrijker is dan dat lawaai. Gelukkig wordt dat zowel de president als enige van zijn naaste medewerkers steeds duidelijker. Maanden lang hebben zij zich vooral bezig gehouden met bestrijden van verkeerde dingen, maar thans beginnen zij hun geest vooral te concentreren op het verichten van goede dingen: het voeren van een grote oorlog in Zuid oost Azië met een grote menigte Amerikaanse guerillastrijders behoort daar niet toe, aldus James Reston.

Draagnetten tegen aluminium

De bevolking van de Beandoravallei in het oostelijke Centrale Bergland is spontaan een actie begonnen om aan geld te komen voor de aankoop van aluminium dakbedekking voor de scholen in de vallei. Deze actie bestaat in de produktie van een hoeveelheid traditionele draagnetten die men in Hollandia als souvenir wil verkopen.

De eerste partij netten wordt over enkele dagen in de hoofdstad verwacht. Waarschijnlijk zal de verkoop geschieden via de Pans Bernhard Kiosk, waar ook reeds andere ethnografica verkrijgbaar zijn.

De bevolking van de Beandoravallei is zeer vriendelijk en welwillend. De enige blanke in hun gebied is de Amerikaanse zendeling Don Gibbons, van de Christian and Missionary Alliance.

Toch vis in de Wisseimeren

In een van de zogenaamde delta's van het Paniai-meer werd op 1 september j.l. door Noriopi Gobaai van kampong Daroto een vis gevangen van 40 cm. lengte en 20 cm. hoogte. Dit was een opmerkelijke gebeurtenis, omdat in de Wisseimeren (waar het Paniaimeer er een van is) voor zover bekend tot nu toe slechts krabbetjes en geen vis voorkwam.

Een vergelijking van het gevangen exemplaar met de vissoorten die in een ter plaatse aanwezige proefvijver worden gekweekt, toonde aan, dat het zo grote verschillen daarmee vertoonde dat het niet uit die vijver afkomstig kon zijn.

Aangenomen wordt nu, dat deze eenzame vis het resultaat is van een visuitzet, die reeds in het jaar 1899 heeft plaats gevonden.